

POSTANOWIENIE

Dnia 9 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

w sprawie z zażalenia **J.M.**

na postanowienie prokuratora o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie

o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 9 lipca 2025 r.,

wystąpienia Sądu Rejonowego Szczecin – Centrum w Szczecinie

z dnia 12 czerwca 2025 r., sygn. akt IV Kp 408/25,

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu
w Gorzowie Wielkopolskim.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 14 kwietnia 2025 r., sygn. akt [...], prokurator Prokuratury Rejonowej Szczecin – Śródmieście w Szczecinie odmówił wszczęcia śledztwa „w sprawie mającego miejsce w bliżej nieokreślonym czasie, ale nie później niż do dnia 10 lipca 2018 roku, w Szczecinie przekroczenia uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez funkcjonariusza publicznego sędziego Sądu Okręgowego w Szczecinie w toku postępowania o sygn. III K 21/17, poprzez wydanie orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawdą orzeczenia

lustracyjnego z określeniem jego błędnej kwalifikacji prawnej, czym działano na szkodę interesu prywatnego J.M.”, tj. o czyn z art. 231 § 1 k.k. – wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion czynu zabronionego, tj. na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. (ze złożonego przez J.M. wniosku o wszczęcie śledztwa wynika, że miałoby ono dotyczyć czynu popełnionego przez sędziego Sądu Okręgowego w Szczecinie X. Y.).

Orzeczenie to zaskarżone zostało zażaleniem wniesionym przez J.M.. Sąd właściwy do rozpoznania tego środka odwoławczego, tj. Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie, postanowieniem z dnia 12 czerwca 2025 r., IV Kp 408/25, wystąpił do Sądu Najwyższego z inicjatywą przekazania opisanej sprawy innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu postanowienia wskazano, że czyn dotyczy zachowania Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie, „któremu to Sądowi podlega Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Rozpoznawanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo ma charakter gwarancyjny, co oznacza, iż przepisy umożliwiające odstępstwo od tej zasady winny być wykładane ściśle i stosowane z należytą wstrzeźliwością. Przepis art. 37 § 1 k.p.k. przewiduje możliwość przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu ze względu na dobro wymiaru sprawiedliwości. Do przesłanki tej należy zaliczyć sytuację, w której, w realiach konkretnego układu procesowego, mogą u postronnego i obiektywnego obserwatora zaistnieć wątpliwości co do możliwości bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy. Wprawdzie przedmiotem kontroli odwoławczej jest decyzja procesowa prokuratora, nie można jednak nie dostrzec, że zarzut odnosi się wprost do zachowania Wiceprezesa Sądu Okręgowego w Szczecinie. Przywoływana w uzasadnieniu postanowienia Sądu Rejonowego podległość sądu właściwego odnosi się do nadzoru administracyjnego prezesa sądu wyższego rzędu nad podległymi mu sądami, nie powinna więc mieć znaczenia dla sfery orzeczniczej poszczególnych sędziów uczestniczących w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Nie ma zresztą żadnych przesłanek, by twierdzić, że sędziowie Sądu właściwego nie są w realiach sprawy zdolni do wydania bezstronnego

orzeczenia. Rzecz jednak w tym, że w odbiorze społecznym, rozstrzyganie przez Sąd podległy administracyjnie, o dalszym toku postępowania karnego co do ewentualnej odpowiedzialności, związanej zresztą z działalnością Sądu Okręgowego, przez Wiceprezesa tego Sądu, może budzić wątpliwości związane z warunkami do obiektywnego i bezstronnego orzekania (trudno przecież uznać, że świadomość rozłączności nadzoru administracyjnego i orzeczniczego jest społecznie powszechna i ugruntowana).

W świetle tych okoliczności uznać należało, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, poza obszar właściwości miejscowej Sądu Okręgowego w Szczecinie.

[WB]

[r.g.]